

Onderwijsdecreet XXXIII

*Advies bij het voorontwerp van decreet over het onderwijs
XXXIII*

Vlaamse Onderwijsraad
Koning Albert II-laan 37
BE-1030 Brussel
T +32 2 219 42 99

www.vlor.be
info@vlor.be

Advies op vraag van Ben Weyts, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand op 7 december 2022

Uitgebracht door de Algemene Raad op 12 januari 2023 met eenparigheid van stemmen

Vorbereiding: werkgroep Beleidsnota-programmadecreet op 14 december 2022 en op 23 december 2022 onder voorzitterschap van Leen Van Heurck

Dossierbeheerder: Katrien Persoons

1 Situering

De Vlor adviseert jaarlijks het voorontwerp van het genummerd onderwijsdecreet. De doelstellingen van dit nieuwe onderwijsdecreet zijn¹:

- een aanvulling en verbetering van een aantal bestaande decreten;
- een reeks maatregelen tot vereenvoudiging in de meest ruime zin;
- uitvoering geven aan de relanceplannen van de Vlaamse Regering

Art. 73 van het participatiedecreet bepaalt dat het advies van de Vlor geen betrekking heeft op de arbeidsvoorwaarden waarover de syndicale organen zich uitspreken. In dit advies worden er dan ook geen uitspraken gedaan over de artikels die ingaan op personeelsmateries.

2 Algemene opmerkingen

De Vlor is tevreden dat dit genummerd onderwijsdecreet, net zoals dat van vorig jaar, grotendeels beantwoordt aan zijn [oorspronkelijke doel](#). Het beperkt zich hoofdzakelijk tot een aantal juridisch-technische correcties en vereenvoudigingen.

Een uitzondering daarop is de [invoering van het LeerID](#), waarmee dit decreet uitvoering geeft aan de visienota “Digisprong – Van Achterstand naar Voorsprong”. De LeerID zorgt ervoor dat leerlingen van het leerplichtonderwijs zich via één gebruikersnaam en één wachtwoord kunnen aanmelden op allerlei digitale leermiddelen en toepassingen. Het moet ook een veilig platform bieden voor digitale toetsen, bijvoorbeeld de Vlaamse toetsen. Het decreet bevat twee uitgebreide artikelen (50 en 51) die om een afzonderlijk inhoudelijk debat vragen.

Opvallend is dat er opnieuw allerlei technische aanpassingen worden voorgesteld aan de bepalingen over het [inschrijvingsrecht](#) in het decreet basisonderwijs en de Codex Secundair onderwijs. Het feit dat het inschrijvingsdecreet van 17 mei 2019 al enkele keren aangepast is, versterkt de kritische vragen van de Vlor bij dat decreet en de vraag of het zijn doelstellingen wel voldoende waarmaakt.² Er is eenduidige regelgeving over het inschrijvingsrecht nodig. De Vlor vraagt om het geheel ten gronde te herbekijken en te streven naar een eenvoudige set van regels. De raad is bereid hier mee over na te denken.

3 Opmerkingen bij specifieke onderdelen van het voorontwerp van decreet

De Vlor staat hieronder enkel stil bij de artikelen waarbij hij opmerkingen of aanvullingen heeft. De andere artikelen adviseert de raad positief.

¹ Zie Memorie van toelichting, p.1

² Namelijk: vrije keuze waarborgen, optimale leer- en ontwikkelingskansen realiseren voor alle leerlingen, sociale cohesie bevorderen en uitsluiting, segregatie en discriminatie vermijden. Zie ook Vlor, Algemene Raad. [Doelstellingen inschrijvingsrecht sterker nastreven. Advies over drie voorontwerpen van decreet die de aanpassingen aan het inschrijvingsdecreet regelen](#), 23 september 2021.

3.1 Wijzigingen van het decreet basisonderwijs en van de Codex Secundair Onderwijs

Artikels 3, 10, 35 en 39 hebben betrekking op het inschrijvingsrecht en passen de formulering aan bij het **ontbinden van de inschrijving en wanneer dit gebeurt**. De Vlor vindt het belangrijk dat de formulering zeer helder is voor zowel scholen als ouders. We stellen dan ook volgende aanpassingen in 2° voor:

- Er moet gespecificeerd worden dat het de school is die beslist over het moment waarop de inschrijving ontbonden wordt.
- Het zou beter zijn om de eerste 'ofwel' in de laatste zin weg te laten en daarna twee keer het woord 'ofwel' te vervangen door 'na advies van de klassenraad'. De keuze voor het woord 'ofwel' kan geïnterpreteerd worden als een recht.

We merken ook op dat er in 2° nog sprake is van een 'gemotiveerd verslag'. Dit zal hernoemd worden in het leersteundecreet, dat nog definitief goedgekeurd moet worden door het Vlaams Parlement. De raad vindt het belangrijk om overlap van aanpassingen door het leersteundecreet te vermijden.

3.2 Wijzigingen decreet volwassenenonderwijs

Naar aanleiding van *artikel 20* herhaalt de Vlor zijn fundamentele bezwaar tegen het opleggen van een **standaardtest NT2** aan alle centra voor volwassenenonderwijs en basiseducatie. Het opleggen van gestandaardiseerde testen aan het volwassenenonderwijs is onaanvaardbaar zonder voorbereidend onderzoek naar de wenselijkheid van de testen, zonder wetenschappelijke onderbouwing dat ze de kwaliteit van evaluatie zouden verhogen en zonder een realistisch tijds kader en budget te voorzien voor een degelijk *evidence informed* en participatief ontwikkelproces.³

3.3 Wijzigingen stelsel leren en werken

Artikels 24, 25 en 26 voorzien in het stelsel leren en werken de mogelijkheid om de gebruikelijke **studieduur in te korten voor cognitief sterk functionerende leerlingen**. Het is de klassenraad die voor individuele gevallen deze beslissing kan nemen. Die mogelijkheid is er nu reeds in het voltijds (dual en niet-dual) secundair onderwijs. De Vlor kan zich vinden in die gelijkstelling, maar wil ook waakzaam zijn in de toepassing ervan. De voorziene flexibiliteit voor de zeer specifieke doelgroep van cognitief sterk functionerende leerlingen mag in geen geval gebruikt worden voor andere doeleinden die de werking van een delibererende klassenraad zouden ondergraven. De overheid heeft hierin zijn rol op te nemen op vlak van heldere communicatie naar de scholen en via de onderwijsverificatie.

3.4 Wijzigingen Codex Secundair Onderwijs

Een scholengemeenschap moet een **multisectoraal onderwijsaanbod** aanbieden. De Codex Secundair Onderwijs geeft aan waaruit dat onderwijsaanbod ten minste moet bestaan en drukt dat

³ Vlor, Raad Levenslang en Levensbreed Leren. [*Standaardtest NT2 in het volwassenenonderwijs niet wenselijk, niet haalbaar en niet aanvaardbaar. Advies over het voorontwerp van het besluit van de Vlaamse Regering over de NT2-test in het volwassenenonderwijs*](#), 20 september 2022

uit in onderwijsvormen en studiegebieden. [Artikel 27](#) past dat aan, in lijn met de modernisering van het secundair onderwijs. Het valt de Vlor op dat de domeingebonden doorstroom in de tweede en derde graad niet vermeld wordt. In geen geval kunnen de redenen om tot een scholengemeenschap te behoren verstrengd worden. Het volledige onderwijsaanbod moet vermeld worden.

[Artikel 28](#) heeft betrekking op het **vermijden van dubbele inschrijvingen in het buitengewoon secundair onderwijs**. In het eerste lid is het nodig om de formulering ‘of andere administratieve groep’ toe te voegen, naar analogie met de formulering in het tweede lid.

[Artikel 30](#) zorgt ervoor dat het **studieaanbod topsport** aangepast kan worden zonder herprogrammatie. De Vlor vraagt zich af waarom expliciet opgenomen is dat de voorziene regeling “nooit de aanleiding kan vormen tot herprogrammatie van het structuuronderdeel in kwestie”. Dat lijkt overbodig omdat met deze regeling een herprogrammatie sowieso niet nodig is.

3.5 Wijzigingen Codex Hoger Onderwijs

De Codex Hoger Onderwijs legt in artikel II. 246 individuele maatregelen van **studievoortgangsbewaking** op. §3 van dat artikel verwijst naar de maatregelen voor startende studenten vanaf 2023-2024: “Als een student na zijn eerste inschrijving geen creditbewijs of deliberatiecijfer heeft verworven of geen tolerantie heeft ingezet voor alle opgenomen opleidingsonderdelen moet hij deze bij zijn tweede inschrijving in een volgend academiejaar in dezelfde opleiding verwerven.”

Deze bepaling geldt niet wanneer een student van afstudeerrichting verandert. De Vlor vraagt om via dit onderwijsdecreet twee [bijkomende uitzonderingen in te schrijven](#) die het mogelijk maken om keuzeopties en keuzevakken bij te stellen namelijk:

- wanneer een student binnen de educatieve bachelor in het secundair onderwijs van onderwijsvak verandert.
- wanneer een student binnen de bachelor in de taal- en letterkunde en de bachelor in de toegepaste taalkunde van taalvak verandert.

In zijn eerder advies uitte de Vlor al zijn bezorgdheid over het absolute karakter van de maatregelen.⁴

Leen Van Heurck
algemeen secretaris

Ann Verreth
voorzitter

⁴ Vlor, Raad Hoger Onderwijs. [Instroom en optimalisatie van studie-efficiëntie in hoger onderwijs. Advies bij het voorontwerp van decreet over de instroom en het optimaliseren van de studie-efficiëntie en overige organisatorische aspecten hoger onderwijs](#), 15 februari 2022.